

Katalog wybranych „wierszy o malarstwie”

Katalog jest spisem alfabetycznym, ułożonym według nazwisk poetów, obejmuje polskie „wiersze o malarstwie” (ekfrazy i „pisane wizerunki” malarzy), które powstały w okresie od renesansu po współczesność, daty graniczne to czas powstania epigramatów ekfrastycznych Mikołaja Reja (1562) i publikacja tekstów Jana Piekły i Krzysztofa Lisowskiego na łamach prasy w 2008 r. W przypadku takich autorów, jak: Stanisław Dąbrowski, Zofia Gordziałkowska, Jacek Kaczmarski, Janusz Stanisław Pasierb i Tadeusz Kubiak nie wliczam w katalogu wszystkich tytułów ekfraz, odsyłając do wskazanych tomików (Gordziałkowska, Kubiak), gdzie zamieszczono szczegółowe spisy treści lub monografie zawierających takie syntetyczne zestawienia: Kranz Gisbert, *Das Bildgedicht. Theorie. Lexikon. Bibliographie*, t. 2, Köln – Wien 1981, s. 787 – 790 (Dąbrowski); Krzysztof Gajda, *Jacek Kaczmarski w świecie tekstów*, Poznań 2003, s. 146 – 149; Tomasz Tomasik, *Na skrzyżowaniu dróg. O poezji Janusza Stanisława Pasierba*, Pelplin 2004, s. 247 – 250. W nawiasach kwadratowych podaję dane biograficzne i informacje o pierwodrukach lub innych wydaniach świadczących o popularności utworu, w nawiasach zwykłych podaję tytuły tomów poetyckich i cykli, do których utwór został włączony. Nie poprawiam tytułów, jeżeli chodzi o zapis ortograficzny, nie podaję numerów stron, uznając, że adresy są na tyle czytelne, że pozwalają odnaleźć poszukiwaną ekfrazę; zrezygnowałam również ze szczegółowej deszyfracji, podawania tytułów obrazów i nazwisk malarzy, do których utwory odsyłają, głównie ze względu na przejrzystość zapisów.

- Asnyk Adam [1838 – 1897], *Fresk pompejański* (1882), [w:] *Poezje zebrane*, wstęp Z. Mocarska-Tycowa, Toruń 1995
- Baake Bolesław [1905 – 1963], *Konrad Krzyżanowski. Wspomnienie*, „Wiadomości” 1955, nr 51/52
- Badowska Jadwiga [1913], *Dęby Wyczółkowskiego*, [w:] *Dęby rogalińskie*, Murowana Goślina 1994; *Miedzioryty. Wiersze i wspomnienia o Leonie Kosmalskim*, Białystok 2003; *Klasycyzm, Chce być Adoniszem, Stolica, Gwiazdy nad Wilnem, W lesie, Zbocze 1, Zbocze 2, Dwie sylwetki, Przed domem, Na drugą stronę, Nad Wisłą, Architektura – autoportret*
- Bałdyga Zofia [1987], *Passe-partout*, Warszawa 2005; *Balkon. Według Maneta; Babie lato 1875 – 2005. Według Chełmońskiego; Wiersz, który pomyślała dziewczyna czytająca list. Według Vermeera; Kolej żelazna. Według Maneta; Pracznia. Według Daumiera; Modelki. Według Seurata; Barmanka w Folies-Bergere*
- Baran Józef [1947], *Zakochani z obrazu Carlotty Bologni*, „Wiadomości Kulturalne” 1997, nr 20; *Taniec z ziemią. Wiersze najnowsze z lat 2001 – 2006*, Poznań 2006; *Abrakadabria współczesna. Oglądając obrazy Romualda Oramusa, Nad malarstwem Van Gogha, Procesja zgodna z wizją nieznanego XVI-wiecznego malarza Sandro Bottili, Nad malarstwem Tadeusza Makowskiego*

- Baranowski Kazimierz [XIX/XX w.], *Polonia, Kucie kos*, „Nasz Kraj” 1906, z. 21
- Bazarewski Jerzy [1917 – 1959], *Obrazy Ferdynanda Ruszczyca* (z tomu *Wiersze. Poemat ziemi ojczystej*, 1953), przedruk z maszynopisu [w:] *Tobie Wilno. Antologia poetycka*, oprac. E. Felisiak, M. Skorko, P. Waszaka, Białystok 1992
- Bąk Wojciech [1907 – 1961], *Mona Lisa*, [w:] *Wiersze wybrane*, wybór i przedmowa S. Jończyk, Warszawa 1974
- Bąkowska Józefa [pseudonim Szczęsna, 1861 – 1933] *Fragment z tekstu do „Golgoty” Jana Styki*, „Bluszcz” 1897, nr 4
- Bednarski Piotr [1938], *pieśń żeglarzy*, Gdańsk 1978: *Vincent van Gogh* [przedruk w: *Spojrzenie przez ramię. Wybór wierszy*, Toruń 2004], *Marc Chagall*
- Bednarski Tadeusz Zygmunt, *Goście Jacka Malczewskiego na krakowskim Zwierzyńcu*, [w:] *XXIV Krakowska Noc Poetów*, Kraków 1996; *Lirycznych spotkań ze Szczawnicą i Pieniami część wtóra*, Kraków 1997: *Senne widziadła Antoniego Kozakiewicza, Artysta pędzla* (z cyklu *Tryptyk o Józefie Szalay*)
- Belmont Leo [właśc. Leopold Blumental, 1865 – 1941], *Pocałunek (Do obrazu Leichthona „Wedded”)*, [w:] *Rymy i rytmy. Wybór poezji*, t. 1, Warszawa 1900
- Belza Władysław [1847 – 1913], *Poezje*, Lipsk 1874: *Dziecię z kwiatami. Pod obrazem pędzla Tytusa Maleszewskiego* [„Sobótka” 1871, nr 38], *Duch. Fragment z Lituaniki Grotgera* [„Strzecha” 1871, nr 12]
- Benka Urszula Małgorzata [1935], *Melancholia ulicy*, [w:] *Ta mała Tabu*, Warszawa 1991; *Dziwna rozkosz*, Wrocław 1978: *Impresja o nie istniejącym obrazie Reginy Wilk, Wspomnienie nierealne z Magritte’a*
- Bieszczadowski Mikołaj [właśc. Bogusław Stworzyński, 1923], *Van Gogh*, [w:] *Inna muzyka*, Warszawa 1956, *W Asyżu*, [w:] *Brzegiem nadziei*, Warszawa 1972; *Lekcja anatomii*, „Poezja” 1978, nr 9
- Bohdanowiczowa Zofia [z domu Czaplicka, 1898 – 1965], *Ruszczyć*, [w:] *Ziemia miłości*, Londyn 1954
- Bortnowska Amelia [1856 – 1929], *Powrót z Golgoty. W myśl obrazu Krudowskiego*, „Kłosy” 1888, nr 1187
- Brakoniecki Kazimierz [1952], *Nec mergitur*, [w:] *Muza domowa. Wiersze z lat 80. i 90.*, Olsztyn 2000; *Figury osiowe Jana Lebensteina*, „Twórczość” 2006, nr 4
- Brandstaetter Roman [1906 – 1987], *Dwie muzy*, Warszawa 1965: *Przyłot aniołów, Hieronim Bosch (Faust zwyciężony, 1958), Rouault, Kilka uwag o „Śmierci Ikara” Brueghla, La lektura del rituale sacro. Fresk pompejański, Mozaiki z Ravenny (Modlitwa rzymska, 1961)*
- Bryll Ernest [1935], *Motyw z Chagalla ironiczny*, [w:] *Twarz nie odsłonięta*, Warszawa 1963; *Wciąż o Ikarach głoszą*, [w:] *Sztuka stosowana*, Warszawa 1966; *** [18 poetyckich stacji Drogi Krzyżowej], [w:] Jerzy Duda Grac, *Golgota Jasnogórska*, Częstochowa 2004; *Z Breughla*, [w:] *Jezioro Kałuża. Wiersze z 2001 r.*, Toruń 2004
- Brzostowska Janina [z domu Dorozińskich, 1907 – 1986], *Poezje zebrane*, Warszawa 1981: *Władca ciemności, Podkowiński – „Na spacerze”, Vermeer van Delft – „Geograf”, Van Gogh, Gieryski – „Chłopska trumna”, Julian Falat – „Śnieg”, Picasso – „Portret kobiety”, Degas – „Zielone tancerki”; „Moulin Rouge” – Lautrec*, „Poezja” 1980, nr 3
- Brzozowski Tadeusz [1918 – 1987], *** (*Gdyby Jerzy Piotrowicz był muzykantem...*), [w:] Jerzy Piotrowicz, *Katalog wystawy BWA*, Kłodzko 1979; *** (*Dobrochna żongluje motywami...*), [w:] Dobrochna Jurczak-Świtka, *Katalog wystawy BWA*, Łódź 1980; *** (*Dni człowieka jak trawa*), [w:] Danuta Boguszewska-Chlebowska, *Katalog wystawy BWA*, Kraków 1986; *** (*Myśliwy średniowiecza...*), [w:] Antoni Zydrón, *Katalog wystawy*

- ZPAP, Poznań 1966; *Jany – mon amour, Antku – bracie drogi*, [w:] Antoni Zydróż, Jany Mateze, *Katalog wystawy*, b.m., b.d. [?1977]; *** (*Jerzy Jędrzyak wkreśla w czysty i biały papier...*), [w:] Jerzy Jędrzyak, *Katalog wystawy BWA*, Nowy Sącz 1983; *** (*Światło, którym pokryte są...*), [w:] Ireneusz Wrzesień, *Katalog wystawy BWA*, Zakopane 1984
- Bugalski Dariusz [1961], *Turtle, turtle, turtle*, Łódź 1991: *Antoni Tapies, Zajac* (z dedykacją Monetowi, Czapskiemu); *Wyliczanka*, Warszawa 1993: *Vincent, Andrzej Wróblewski, Góra Świętej Wiktorii, Zwiastowanie. Niderlandy, ok. 1500, Prowansja 1890; Przekłady*, Łódź 1995: *Wszystko, Wigilia, parę minut po ósmej, Dwa buciki, Na jednym skrzydle, Które to piętro?, Trzeci dzwonek, Cztery supelki, Od dwudziestu lat, Zdarza się tylko raz, Wiele. Jeden. Zawsze; Jest takie jedno miejsce, Dwoje oczu, Trzydzieści kilka stopni w cieniu, 3 XII 1954*
- Bykowska-Salczyńska Alicja [1953], *Fresk (Autobus do Mokin, 1992)*, [w:] *Wiersze wybrane*, Olsztyn 1999
- Chadzinikolau Nikos [1935], *Exodus*, Poznań 1976: *Pejzaż z Ikarem Bruegela, Dziewczyna na kuli – Picassa, Zaulek – Utrilla, G. Kalakalas – Akt, Helena Zadrejko – Skrzypaczka, Pompeo Batoni – Czas niweczący Urodę; Moje krainy. Poezje wybrane*, Poznań 1978: *Dziewczyna z obrazu Vermeera, Martwa natura Cezanne'a (Otwarcie światła, 1964), Mater Dolorosa – El Greco, Cyprysy – Van Gogha, Arabesque, Bociany – Chełmońskiego, Chavannes – Biedny rybak, Maja – Goi (Dobrze Syzyfie, 1974)*
- Chróścielewski Tadeusz [1920 – 2005], *Karta powołania. Wybór wierszy*, Łódź 1973: *Cień malarza w mińskim parku, Śnieg i artyści (Puste krzesło, 1967); Na obraz Czechowicza w oltarzu siedleckim, przed którym rodzice..., Wąwolicka Madonna (Miesiąc utajony, 1960), Przed freskiem „Odejście Świętej Rodziny” u franciszkanów w Opolu (Itaka, 1945 – 1970)*
- Chrzanowski Tadeusz Bonifacy [1926 – 2006], *Na obraz trzech świętych niewiast z Muzeum Sandomierskiego, Na obraz z Chomranic „Zdjęcie z krzyża”; Mistrz życia Marii, „Tygodnik Powszechny” 1951, nry 7, 10, 15; Wędrowki pięknoducha*, Warszawa 1951: *Hieronymus Bosch, Oda do malarza Altdorfera; Świat malarza*, [w:] *Powitanie lata*, Kraków 1957
- Cielecki Marcin [1979], *Czas przycinania winnic*, Toruń 2002: *„Akt leżący z rozłożonymi ramionami” Amadeo Modiglianiego, „Rzeź niewiniątek w Betlejem” Pietera Bruegela, „Akt siedzący” Amadeo Modiglianiego, „Sen rozumu płodzi potwory” Francisco Goyi, „Wielki akt” Amadeo Modiglianiego*
- Czaykowski Bogdan [1932 – 2007], *Wiatr z innej strony. Wiersze zebrane z lat 1953 – 1989*, Kraków 1990: *Po wizycie u Edvarda Muncha, Alchemia koloru*
- Czechowicz Józef [1903 – 1939], *Kościół Świętej Trójcy na Zamku (Stare kamienie, 1934)*, [w:] *Poezje*, wybór i wstęp B. Zadura, Lublin 1982
- Czekanowicz Anna [1952], *Dulle Griet (z obrazu Bruegla)*, [w:] *Ktoś kogo nie ma*, Gdańsk 1976
- Czerniawski Adam [1934], *Widok Delft*, [w: tom pod tym samym tytułem], Kraków 1973; *Paul Klee: Glosa*, [w:] *Poezje zebrane 1952 – 1991*, Łódź 1993
- Czerniawski Wojciech Edward [1945], *Obraz Delft, „Poezja” 1980, nr 6; Niemożliwe*, Warszawa 1981: *plac przed obrazem Milleta 22 października 1978, jackson pollock*
- Czyż Stanisław [1929 – 1996], *ARW [fragmenty]*, oprac. D. Niedziałkowski, D. Pachocki, Kraków 2007 [pierwodruk „Poezja” 1980, nr 7]
- Czyżewski Tytus [1880 – 1945], *Wiersz o malarstwie (Lajkonik w chmurach, 1936)*, [w:] *Poezje*, oprac. i przedmowa K. Karasek, Warszawa 1987

- Dąbrowski Stanisław [1930 – 2007], *Szyderstwa i trwogi*, Gdynia 1956: *Akwaforta, Ballada; Dno widnokregu*, Gdynia 1968: 31 ekfraz, m.in. *Śmierć, Studium chwili, Widok, Południe, Mojry, Orłowo; W ciemnościach dnia*, Kraków 1970: 65 ekfraz, m.in. *Martwa natura z deszczem, Morze wieczorem, Studium szkicu; Dawniej i teraz*, Gdańsk 1972: 75 ekfraz, m.in. „Portret” Olgi Boznańskiej, *Drzeworyt Kuran-Boguckiej, Akwaforta Zygmunta Magera, „Sanatorium” Józefa Gielniaka, „Motyle” Leona Chwistka, „Hiszpania” Tytusa Czyżewskiego, „Krajobraz” Józefa Tchórzewskiego, „Porwanie królowy”, Cyrk wariatów, „Lalki” Witolda Wojtkiewicza, Linoryt Ewy Słowińskiej, Witold Wojtkiewicz „Mi-caréme w Paryżu”, „Kompozycja czerwona” Stanisława Borysowskiego; Sny wielokrotne*, Gdańsk 1976: 92 ekfrazy, m.in. *Dama z kwiatem, Cyrk z gwiazdą, W czerwonym kręgu, Serce cyrku, Rysunek barwny z 1937 r., Pustynia, Cyrk z żółtym clownem, Malarz i ptak, Krajobraz, Kochankowie, Przed laty, Sny, Schemat z wariacjami, Urojenie, Ze snu, Zwiastowanie, Pastorałka, Genesis, Dopółudnie, Zaręczyny, Z progą, „Kołomyjka” Teodora Aksentowicza, „Cyneraria” Jana Cybisa, „Pożar w nocy” Egberta van der Poela, Józefa Wnukowa „Ptaki”, Nieprzedawnione (Na obraz Kiejstuta Bereźnickiego „Zejście I”, Andrzej Nowacki „Zwierzenie”); Obrazy*, Gdańsk 1978: 98 ekfraz, m.in. *Rysunki Leszka Rózgi, Portret Kingi Turno, Martwa natura Stanisława Chlebowskiego, Mieczysław Czychowski „Portret chłopca”; Album niemieckie*, Gdańsk 1980: ekfrazy obrazów z Drezna (66 utworów, m.in. *Rafaello Santi (1483 – 1520) „Die Madonna und Ihr Sohn, genannt die Sixtinische Madonna”, Jan Vermeer van Delft (1632 – 1675) „Brieflesendes Maedchen am offenen Fenster”*), z Berlina (62 utwory, m.in. *Paul Cézanne (1839 – 1906) „Mühle an der Couleuvre bei Pontoise”, Paul Cézanne (1839 – 1906) „Stilleben mit Früchten und Geschirr”, Paul Cézanne (1839 – 1906) „Stilleben mit Blumen und Früchten”, Edgar Degas (1834 – 1917) „Unterhandlung”*)
- Dąbrowski Witold [lub Sokół-Dąbrowski, 1933 – 1978], *Dwa przekłady pośpieszne z Marc Chagalla* [„Współczesność” 1960, nr 8], [w:] *Poeci Czerwonej Róży*, Warszawa 1965
- Dehnel Jacek [1980], *Wiersze (1999 – 2004)*, Warszawa 2006: *Święta Maria Magdalena – nie pokutująca, Po wyjściu malarza, Nieznany miniaturzysta francuski ok. 1360, Charadin, Niderlandy. Pięć pocztówek. cz. III: Pierwszy plan. Pocztówka do R. de M.Z Muzeum Szpitala św. Jana w Brugii. Na awersie lewe skrzydło tryptyku św. Janów Hansa Memlinga, cz. V: De zielenvisserij. Pocztówka do M.W. z Rijks-museum w Amsterdamie. Na awersie „Łowienie dusz” Adrianaena Pietersza van de Venne, 1614 r.*
- Dobrzański Mirosław [1848 – 1914], *Pochodnie Nerona, Psotnica. Pod rysunkiem Grottgera*, [w:] *Pusta noc*, Warszawa – Kraków 1909
- Drozdowska Józefa [1954], *Wyjazd*, [w:] *Studia, szkice, wspomnienia o Alfredzie Wieruszu-Kowalskim*, Suwałki 2000; *Matka Boska Katyńska*, [w:] *Rzeka Siloe*, Białystok 1998
- Fac Bolesław [1929 – 2000], *Oswojeni z tandetą*, Gdańsk 1973: *Trzech jeźdźców Dürera, Z leksyki Rubensa*
- Felchnerowski Klen [1928 – 1980], *Pablo Picasso. Fragmenty poematu*, [w:] *Śpiewnik malarza*, rysunki autora, Zielona Góra 1989
- Ficowski Jerzy [1924 – 2006], *Makowskie bajki*, Warszawa 1958: *** (*Stawały milczkiem...*), *Dziad i baba, Promień słońca, Maskarada dziecięca, Dzieci przed klatką z kanarkiem, Grupa dzieci, Skąpiec, Szelec, Kobziarze, Powrót ze szkoły*
- Filipeczuk Ewa [1951], *Starczy z Haarlemu. Obraz Fransa Halsy – 1664*, [w:] *Gra*, Warszawa 1977; *Czytająca list (Vermeer van Delft)*, *Schiele*, „Wiadomości Kulturalne” 1994, nr 20
- Flukowski Stefan [1902 – 1972], *Oko byka*, Olsztyn 1972: *Carpaccio I, Carpaccio II*
- Fox Marta [1952], *** (*O czym myślał Mirò tego ranka...*), [w:] *Dotknij mnie, tak dawno nie miałem kobiety*, Katowice 1998
- Fredro Aleksander [1793 – 1876], *Pod portretem zmarłego syna (1840)*, [w:] *Pisma wszystkie*, t. 11, Warszawa 1960

- Frycz Karol [1877 – 1963], *Katalog IX Wystawy Sztuki*, Wydawnictwo Zielonego Balonika, Kraków 1906: *Stanisławski, Boznańska, Wyczół, Fałat, Jerzy Mehoffer, Axent*
- Galęzewska-Kraśńska Elżbieta [1950], *pryzmat codzienności*, Poznań 2005: *Do obrazów Jacka Malczewskiego: trzy grabiące kobiety, przed modelem, trzej aniołowie z Tobiaszem, Chrystus przed Pilatem, Pytia, poranek, portret Piotra Dobrzańskiego w ogrodzie, rycerz i muza 1903, pieta, autoportret z muzą trzymającą berło i serce, rycerz, portret Leona Pinińskiego, Meduza, portret siostry artysty Heleny z Malczewskich Karczewskiej, autoportret z muzą 1905, Chrystus i samarytanka 1912* [dwa teksty z cyklu „Protokół Kulturalny” 2005, nr 23]
- Gaszyński Konstanty [1809 – 1866], *Poezje*, Paryż 1856 [1. wydanie 1844]: *Salvator Rosa i Byron, Malarstwo we Włoszech, Malarze flamandzcy*
- Gawalewicz Marian [1852 – 1910], *Do Piotra Stachewicza. Z powodu jego „Legend o Matce Boskiej”*, „Tygodnik Ilustrowany” 1895, nr 6; *W katedrze*, [w:] *Poezje*, Kraków 1889; *Liścik*, „Tygodnik Ilustrowany” 1889, nr 323
- Gawłowski Wojciech [1953], *Srebrzysta dziewczynka. Obraz Olgi Boznańskiej*, [w:] *Głosy, obrazy i sny*, Poznań 2003
- Gąsiorowski Krzysztof [1935], *Van Gogh z obrazu „Droga z cyprysem i gwiazdą”*, [w:] *Białe dorzecze*, Warszawa 1965; *Z van Gogha*, [w:] *Gemmy w kości polickiej i inne linie papilarne*, Toruń 2005
- Geroń Cezary [1960 – 1998], *Przed ołtarzem Memlinga*, [w:] *Łśnienie*, Kraków 1999
- Gliński Kazimierz [1850 – 1920], *Bociany*, „Tygodnik Ilustrowany” 1901, nr 12 [*Poezje*, Warszawa 1902]
- Gluziński Tomasz [1924 – 1986], *Spiętrzenie*, [w:] *Motowidło*, Warszawa 1969; *Kres, Laserunek*, [w:] *Pod pieczęcią*, Kraków 1974; *Lekcja*, [w:] *Wybór wierszy*, Kraków 1982
- Gola Stanisław [1942], *Ukrzyżowanie według Samostrzelnika*, „Wiadomości Kulturalne” 1994, nr 26
- Gordziąłkowska Zofia [XIX/XX w.], *W samotności*, Kraków 1910: *Szał. Obraz Podkowińskiego, Obraz Chrystusa w kościółku w Bex; Böcklin w poezji*, Warszawa 1911: 50 ekfraz obrazów Böcklina, m.in. *Wyspa umarłych, Portret Böcklina ze śmiercią, Święty gaj*
- Gordziej Helena [1928], *Sławni w wierszach*, Poznań 1996: *Julian Fałat, Leon Wyczółkowski, Vincent van Gogh; Liturgia samotności*, Poznań 1999: *Orka, Do Michała Anioła; Dzień w kolorze piasku*, Poznań 2002: *Gauguin, Orka. Do obrazu Ferdynanda Ruszczyca, Do obrazu Józefa Chełmońskiego, Do Leonarda da Vinci; W matni horyzontu*, Poznań 2003: *Do Claude’a Moneta*
- Gozdawa-Godlewski Witold [1879 – 1899], *Przed obrazem Guido Reniego*, [w:] *I jeszcze pieśni!... Poezje*, Kraków 1899
- Goździcki Waław [pseudonim Waław Hordysz, 1872 – 1933], *Szał. Ilustracja do obrazu Podkowińskiego*, [w:] *Powitanie słońca. Poezje*, Kraków 1914; *Kazimierz Wielki. Ilustracja do projektowanego witrażu Wyspiańskiego*, [w:] *Którzy trwać chcemy...*, Kraków 1914; *Dusza odchodząca*, Warszawa 1934: *Rafael, Chełmoński, Noc. Ilustracja do obrazu Chełmońskiego*
- Górzański Jerzy [1938], *To drugie światło*, Warszawa 2006: *Madonna wśród aniołów (Cimbaue), Madonna Wszystkich Świętych (Giotto), Zwiastowanie (Giotto), Dziewczyna przędąca wełnę (Giotto), Sen Joachima (Giotto), Boże Narodzenie (Taddeo Gaddi), Kazanie do ptaków (Giotto)*
- Grechuta Marek [1945 – 2006], *Śpiewające obrazy. Album*, Polskie Nagrania 1981: *Patrz już wszyscy poszli, Cisza oddechu trawy, Stary gołąb na ramieniu, Mieć taki deszcz, gdy świeci słońce, Gdyby był taki aparat, Piruet na polnej drodze, Inna kuchnia, inna moda*

- Śniło mi się i pamiętam; Malarskie impresje Marka Grechuty*, TVP Kraków 1983; *Marcelle Lender tańcząca bolero, Kobieta niesie chleb, Tajemniczy uśmiech „Gioconda”*; *Skąd przychodzimy, kim jesteśmy, dokąd idziemy*, Polskie Radio, Katowice 1980 [wszystkie utwory znalazły się na płycie *Śpiewające obrazy*, seria *Świecie nasz*, Pomaton EMI 2001]
- Grochowiak Stanisław [1934 – 1976], *Menuet z pogrzebaczem*, Kraków 1958; *Portretowanie umarłej, Płonąca żyrafa; Utrillo, czyli powstanie koloru*, [w:] *Rozbieranie do snu*, Warszawa 1959; *Agresty*, Warszawa 1963; *Ikar, Lekcja anatomii (Rembrandta); Nie było lata*, Warszawa 1969; *Spis ludności w Bethleem, Brueghel (II); Brama na Starym Mieście (Kopia obrazu Aleksandra Gierymskiego)*, [w:] *Polowanie na cietrzewie*, Warszawa 1972; *Bilard*, Warszawa 1975; *Bilard, Bellini „Pieta”, Ziola żałobne; Wiersze nieznanie i rozproszone*, oprac. J. Łukasiewicz, Wrocław 1996; *Botticelli, Firanka się wzdęła (z Mehoffera), Picasso (1), Studium piórkiem do „Guerniki”, Ślepcy, Gielniak, Ruszczyce: Bajka zimowa, Grotger*
- Grupiński Jerzy [1938], *Portret młodej dziewczyny*, [w:] *Album wielkopolski*, Poznań 1981; *Rembrandt – „Medytujący starzec”, „Wiadomości Kulturalne” 1996, nr 24; Imię Twoje. Wiersze z lat 1968 – 1998*, Poznań 1999; *Michał Anioł, Nikifor*
- Grzeźczak Marian [1934], *Wyjście z pozorów*, Warszawa 1961; *Tanguy, Z Mirò; Pożegnanie Norymbergi*, Poznań 1965; *Zgromadzeni w muzeum, Malowanie wołu, czyli powszechne rozumienie malarstwa; Gęste światło*, Warszawa 1965; *Brueghel, w muzeum peggi guggenheim*
- Hanicki Zygmunt [1919 – 1995], *Most (Van Gogh), Mahana no atua (Gauguin), Nad brzegami Sekwany (Seurat)*, „Przegląd Artystyczny” 1946, nry 8 – 9, 10
- Harasymowicz Jerzy [1933 – 1999], *Sztuka Makowskiego*, [w:] *Cuda*, Warszawa 1956; *Matka Boża z obrazu Carlo Crivelli*, [w:] *Ma się pod jesień*, Warszawa 1962; *Drowniak Netyfor*, [w:] *Podsumowanie zieleni*, Warszawa 1964; *Polska weranda*, Warszawa 1973; *Bonnard, Madonna Strachowska, Czeski Mistrz Teodoryk, Mistrz Dürer. Matka Boża Różańcowa, Stary rysunek chiński. Mistrz Fu-Wen. Mieszkanie w górach, Stary rysunek chiński. Baran i koza, Malarz chiński Ma-Lin. Dwa ptaki, Chiński rysunek. Kaczka, Chiński rysunek. Dom w górach, Malarz Ma-Fen. Sto kaczek; Wojciech Kossak. Bitwa pod Olszynką*, [w:] *Wiersze sarmackie*, Warszawa 1983; *Mona Lisa, Bruegel, Madonna chuliganów*, „Kultura” 1965, nr 11; *Portret na koniu. Król Władysław IV Waza*, „Życie Literackie” 1977, nr 15
- Hartwig Julia [1921], *Pasjonował się sztuką bizantyjską...*, [w:] *Czuwanie*, Warszawa 1978; *Czułość*, Kraków 1992; *Różowy obraz Braque’a, Przed Salvatorem Dali; Zobaczone*, Kraków 1999; *Uciekając przed angielską wycieczką w Orangerie oglądam „Buduar” Matisse’a, Rozpoznawanie Soutine’a, Pan Stażewski przyjmuje nas u siebie; Bez pożegnania*, Warszawa 2004; *Mała dziewczynka śpi w wózku na wystawie Maxa Ernsta, Prywatno-publiczne; **** [komentarze na temat obrazów P. Bonnarda, F. Goi], [w:] *Zwierzenia i błyski*, Warszawa 2004
- Herbert Zbigniew [1924 – 1998], *Struna światła*, Warszawa 1956; *Zobacz, Dedal i Ikar; Hermes, pies i gwiazda*, Warszawa 1957; *Ofiarowanie Ifigenii, Pokój umeblowany; Studium przedmiotu*, Warszawa 1961; *Apollo i Marsjasz, Mona Liza, Gauguin koniec; Achilles. Penteseila*, [w:] *Rovigo*, Wrocław 1992; *Czarnofigurowa waza garncarza Eksekiasa*, [w:] *Król mrówek. Prywatna mitologia*, Kraków 2001; *Fra Angelico: Męczeństwo świętych Kosmy i Damiana*, „Tygodnik Powszechny” 1951, nr 19; *Nikifor*, „Tygodnik Powszechny” 1957, nr 41; *Tomasz*, [w:] *Epilog burzy*, Wrocław 1998; *Zbigniew Herbert. Jerzy Zawieyski. Korespondencja 1949 – 1967*, wstęp J. Łukasiewicz, wybór i przypisy: P. Kądziała, Warszawa 2002; *S. Gierolamo e il Leone, Paysage Legendaire, Martwa natura P. Cézanne, Tryptyk naiwny*

- Horak Stanisław [1925 – 1990], *Chagall o świcie, Młyny van Gogha*, „Współczesność” 1960, nr 6, 18; *Goya nie lubi światła*, „Współczesność” 1961, nr 9
- Hordyński Jerzy [1919 – 1998], *Wiersze wybrane*, Kraków 1976: *Przed obrazem van Gogha w muzeum rotterdamskim (tryptyk holenderski, cz. II)*, *Ślepiec w Kaplicy Sykstyńskiej; Z powodu spotkania z Nikiforem w Krynicy*, [w:] Władysław Rymkiewicz, *Życie prywatne mistrza Nikifora*, „Kronika” Łódź, 1957, nr 9
- Hulewicz Bogdan [pseudonim Nowina, 1888 – 1968], *Płonący wiatrak*, „Zdrój” 1917, t. I, nr 6
- Hulewicz Witold [1895 – 1941], *Obraz odnowiony*, [w:] *Miasto pod chmurami*, Wilno 1931
- Ilnicka Maria [1825 – 1897], *U grobu Pańskiego. Pod obrazem Simmlera „Trzy Marie”*, „Bluszcz” 1868, nr 14; *Wit Stwosz. Pod obrazem Matejki*, „Bluszcz” 1868, nr 26; *Po balu*, „Bluszcz” 1868, nr 7; *Saffo na skale Leukadyjskiej*, „Bluszcz” 1884, nr 1; *Chrystus Poczciwyciel*, „Bluszcz” 1885, nr 14
- Iłakowiczówna Kazimiera [1888 – 1893], *Wiersze zebrane*, Warszawa 1971: *Obraz szkoły flamandzkiej (Połów, 1926)*, *Teksty do obrazów Jana Henryka Rosena (Z głębi serca, 1928)*, *Przed Madonną Sykstyńską (Ballady bohaterkie, 1934)*
- Iwaniuk Waclaw [1915 – 2001], *Wiersze wybrane*, Paryż 1965: *Widziałem obrazy Van Gogha, Lebensztajna portrety wnętrza, Oczy kobiety z portretu Picassa*
- Iwański Jan [1878 – 1949], *Szał*, [w:] *Sonety*, Warszawa 1899
- Iwaszkiewicz Jarosław [1894 – 1980], *Wiersze*, Warszawa 1977, t. 1: *Henri Rousseau (Kasydy zakończone siedmioma wierszami, 1925)*; *Wieczór późnej jesieni na polach pod Sieną (Powrót do Europy, 1931)*, *Quintin Matsys, Breughel, W Orwieto (Inne życie, 1937)*; t. 2: *Benozzo Gozzoli, Nadzieja (Śpiewnik włoski, 1971 – 1973)*, *Pejzaż Chełmońskiego (Po-dróż do Patagonii, cz. VI, 1948)*
- Jan Paweł II [Karol Wojtyła, 1920 – 2005], *Medytacje nad „Księżką Rodzaju” na progu Kaplicy Sykstyńskiej*, [w:] *Tryptyk rzymski. Medytacje*, Kraków 2003
- Janion Ludwik, *Siła wyobraźni*, Warszawa 2008: *Tańczący jednorożec, W rajskim ogrodzie, Długi sen psotnego Jasia, Orkiestra, Wiersz napisany przy kominku o niedobrym zegarynku, Księżna mała, Łódka, panna i kotki, Tadzia przypadek sportowy, Piosenka o koniku, Tancerki, Ballada o jedenastu rycerzach, *** (Pokoje teraz opuszczone...), Wiersz o babcinym stole, Bajka o płomiennym rycerzu, Potwory dwa, Kołysanka, Krótka śniegowa piosenka, Zakochany kot, *** (Śpij córeczko...), Ogródek, Wiersz z wierszem, Szanta bosmana*
- Jankowski Czesław [1857 – 1929], *Ludzie czy szakale? Z motywów „Wojny” Grottgera* [pierwodruk „Kurier Lwowski” 1885, nr 41], [w:] *Rymów nieco*, Kraków 1892
- Jastrun Mieczysław [1903 – 1983], *Poezje zebrane*, t. 1 – 2, Warszawa 1984: *Straż nocna (Dzieje nieostygłe, 1935)*; *Rembrandt (Strumień i milczenie, 1937)*; *Nokturn, Wenecjanka (Genezy, 1959)*; *Mężczyzna w złotym hełmie, Śmierć hrabiego Orgaza, Chrystus Montegni (Błysk obrazu, 1975)*, *Saskia (Godła pamięci, 1969)*; *Piero della Francesca (Punkty świecące, 1980)*, *Dürer, śmierć i diabeł (Inna wersja, 1982)*; *Krytyka malarstwa*, [w:] *Poemat o mowie polskiej*, Warszawa 1953
- Jedliński Ryszard Maria [Grupa „Peryferie”, Kielce 1957], *Pejzaże prowincjonalne*, Katowice 1961: *Ociepka* [„Współczesność” 1961, nr 9], *Ociepka – wiersz drugi*
- Jeżewski Krzysztof Andrzej [1939], *Giorgio de Chirico – Pittura Metafisica*, „Zeszyty Literackie” 1983, nr 4; *Bruegel, Rembrandt, Balthus*, „Zeszyty Literackie” 2000, nr 3; *Popiół słoneczny*, Warszawa 2005: *Gustav Klimt, El Greco, Turner, Lata trzydzieste (Tamara Łempicka)*, *Monet, Van Gogh; Reynolds. Master Thomas Lister, Gauguin*, „Pro Libris” 2006, nr 1; *Odwiedziny w Wielką Sobotę 10.4.2004*, [w:] *Żagle niebieskie*, Toruń 2008
- Kaczmarek Jacek [1957 – 2004], *Ale źródło wciąż bije...*, Warszawa 2002: ponad 50 utworów w programach: *Muzeum* (19 utworów, m.in. *Pikieta powstańcza, Zatruta studnia, Roz-*

- strzelanie), Muzeum – Aneks (m.in. *Karzeł, Bar w Folies-Bergère, Sabat czarownic, Krzyk* (piosenka pod tym samym tytułem); *Tunel*, Gdańsk 2004; *List miłosny (Vermeer)*, *Nokturn z niespodzianką (Picasso)*, *Alegoria malarstwa (Vermeer)*, *Kobieta trzymająca wagę (Vermeer)*, ok. 1664, *Wytworna wenecka kurtyzana chwali portret Pietra Aretina pędzla Tycjana*
- Kaliszewski Andrzej [1983], *Tintoretto*, „Pismo” 1983, nr 5/6
- Kamieńska Anna [1920 – 1986], *Rembrandt*, „Tygodnik Powszechny” 1986, nr 13/14
- Karasek Krzysztof [1937], *Mali mistrzowie*, [w:] *Lekcja biologii i inne wiersze*, Warszawa 1980; *Kronos pożerający własne dzieci (z Goyi)*, [w:] *Poeta nie spóźnia się na poemat*, Wrocław 1991; *Czerwone jabłuszko*, Warszawa 1994; *Trzy razy hanka, Villa dei Misteri, Z Masaccia, Pochwała geometrii; Z Goyi*, [w:] *Święty związek*, Wrocław 1997; „*Siewca*” *Milleta*, „*Arkusze*” 2003, nr 2; *Autostrady i konie*, Warszawa 2008; *Waliszewski, Michalowski*
- Kasprowicz Jan [1860 – 1926], *Pisma zebrane*, t. 4, Kraków 1984; *Mona Liza* (1903; *Krzak dzikiej róży*, 1907); *Wybór poezji*, oprac. J.J. Lipski, Kraków 1999; *Fragonard (O bohaterskim koniu i walącym się domie*, 1906); *Święty Jerzy (Mój świat*, 1926); *Hymn św. Franciszka z Assyżu (Salve Regina*, 1902), [w:] *Hymny*, Warszawa 1922
- Klejnocki Jarosław [1963], *Vermeer maluje*, [w:] *Antologia nowej poezji polskiej 1990 – 1999*, pod red. R. Honeta i R. Czyżowskiego, Kraków 2000
- Klemensiewicz Józef [1873 – 1926], *Pobojowisko. Przed obrazem*, [w:] *Poezye*, Kraków 1897
- Klimczak Piotr [1961], *Przez ciemną dolinę*, Wrocław 2004; *Między spojrzeniem a udziałem (Władysław Malecki, 1836 – 1900)*, *Lekcja gry, Krajobraz z miłosiernym Samarytaniem, Michał Willman „Pocałunek Józefa”*
- Klukas Monika [1972], *** (*stara gęsiarka wierna...*), [w:] *Każdy ma swoje smoki...*, Łódź 1998
- Kochanowski Jan [1530 – 1584], *Dzieła wszystkie. Wydanie pomnikowe*, t. 3, oprac. J. Przyborowski, przeł. T. Krasnosielski, Warszawa 1884; *In imaginem Mariani, In imaginem Andreae Duditi, In imaginem suam, In imaginem Franc. Maslovii (Dworzanki czyli książka epigramatów*, 1584)
- Kołoński Roman [1906 – 1978], *Ramię do ramienia. Poezje wybrane 1925 – 1955*, Warszawa 1957; *El Greco, Przed obrazem Chelmońskiego (z cyklu Lapidaria)*
- Komornicka Maria [1876 – 1949], *Pod wpływem „Szalu” Podkowińskiego*, [w:] *Forpoczty*, Lwów 1895
- Komorowski Bronisław [1847 – 1912], *Lituanika Artura Grottgera ilustrowana wierszem...*, „*Strzecha*” 1871, nr 11
- Koniusz Janusz [1934], *Z Kaina i Abła, Zielona Góra 1984; Glosa, Po biegu, Kolęda, Zamiast opisu, Ojciec i koń, Ręce, Z pytań do siebie, Na lekcji historii, O Rafaelu z Ryńskiego Monasteryu, Tren na spalenie stołu, W rzeczy samej, Po potopie, W muzeum, Ład i chaos, Z życiorysu nieznanego żołnierza, O świecie; Na wiadomość o śmierci Buffeta*, [w:] *Droga do Hamleta*, rysunki Adam Falkiewicz, Zielona Góra 2000
- Konopnicka Maria [1842 – 1910], *Poezye*, t. 1 – 5, oprac. J. Czubek, Warszawa 1915 – 1916; t. 1: *Grunwald. Przed obrazem Matejki* [„*Bluszcz*” 1879, nr 65]; t. 3: *Jan Hus. Przed obrazem Brożika* [*Poezye. Seria III*, Warszawa 1887], *Angelus* [„*Tygodnik Ilustrowany*” 1892, nr 403]; t. 4: *Cimbaue, Giotto, Correggio, Rafael. Sistine, Madonna del Cardelino, Vivarini, Luini, Botticelli, Magnificat, W Sykstyńnię, Sybilla pisze, Stworzenie człowieka, Sąd* [„*Biblioteka Warszawska*” 1894 – 1896], *Adoracja Magów*; t. 5: *Z tamtego świata. Do tryptyku Pruszkowskiego* [„*Tygodnik Ilustrowany*” 1888, nr 276], *Z teki Grottgera* [„*Tygodnik Ilustrowany*” 1886, nr 7], *Wojna. Z teki Grottgera* [„*Krajowy Przegląd Lite-*

- racki” 1888, nr 4]; *Amora prace. Z pompejańskiego fryzu* [„Biblioteka Warszawska” 1893, t. 3]; *Na gotyckiej szybie* [*Urbs Avinionensis, Drobiazgi z podróźnej teki*, 1903]
- Kornhauser Jakub [1984], *Niebezpieczny paragraf*, Rzeszów 2007: *dziwne maski – James Ensor (1860 – 1949), odbicie w witrynie – August Macke (1887 – 1914), deszcz, para i szybkość – William Turner (1775 – 1851), akt – Karl Schmidt-Rottluff (1884 – 1976), dziecko – Erich Henkel (1883 – 1970)*
- Koziół Urszula [1931], *W rytmie słońca* 1968, [w:] *W rytmie słońca*, Kraków 1974; *Z muzeum* (z tomu *Wybór wierszy*, 1976), [w:] *Stany nieoczywistości*, Warszawa 1999
- Koźmian Kajetan [1771 – 1856], *** (napis pod portretem Z. Krasieńskiego, ok. 1816), [w:] Koźmian Andrzej Edward, *Zygmunta Krasieńskiego listy o poemacie Kajetana Koźmiana „Stefan Czarniecki”, poprzedzone wstępnym słowem i życiorysem*, Poznań 1859; *Różne wiersze*, Kraków 1881: *Napisy pod wizerunkami znakomitych rodaków znajdujących się u Kajetana Koźmiana, Na Galeryę obrazów Fajansa w roku 1852*
- Krasieński Adam [pseudonim Jan Przysiecki, 1870 – 1909], *Wizye malarskie I. Alma Tadema, II. Jacek Malczewski, III. W. Riepin*, „Biblioteka Warszawska” 1906, t. 2
- Krasieński Zygmunt [1812 – 1859], *Na „Francescę” Scheffera, 1844* [„Kurier Poznański” 1880, nr 31], *Pod obrazem Franceski da Rimini*, ok. 1845, [w:] *Dzieła literackie*, t. 1, pod red. P. Hertza, Warszawa 1973
- Kraushar Aleksander [1842 – 1931], *Sieroty – Powrót z lekarstwem. Do obrazu Szermentowskiego, „Kłosy”* 1865, nr 10; *Pamięci Maurycego Gottlieba, „Kłosy”* 1879, nr 734; *Na obraz Ruysdaëla, Janowi Matejce*, [w:] *Strofy Alkara*, Warszawa 1925
- Krenz Katarzyna [z domu Bogucka, 1953], *Portret Cristiny*, [w:] *Z nieznaną w podróży, Gdańsk 2000; Wyjście z cienia – martwa natura*, [w:] *Zbieranie iskier. Historia pewnej martwej natury*, „Tytuł” 2001, nr 3
- Kruszewska Felicja [1897 – 1943], *Twarzą na zachód*, Warszawa 1932: *Anglia. Zdjęcia sentymentalne. Rzeźby i obrazy: Święta Joanna w Westminster Cathedral, Ryszard Coeur de Lion, Sala nr 2 w Tate Gallery* [pierwodruk „Pamiętnik Warszawski” 1930, z. 6]
- Krynicka Wanda [pseudonim Wanda z Nielisza, 2. poł. XIX w.], *Pod obrazem Chełmońskiego, „Tygodnik Ilustrowany”* 1890, nr 26
- Krynicky Ryszard [1943], *Wyspa śmierci. Z obrazu Henryka Wańka*, [w:] *Organizm zbiorowy*, Kraków 1975; *Anioł Ikrzak*, [w:] *Kamień, szron*, Kraków 2005
- Kubiak Tadeusz [1924 – 1979], *Wiersze i obrazy*, Warszawa 1973: 25 utworów, m.in. *Lekcja anatomii, „Danse au Moulin de la Galette”, Nie cofa się, kto się związał z gwiazdą, W stroju z mgły, Czytajca list – Vermeera, Maja śpiąca, W piekle barw, Chełmońskiego stopniały śnieg dzieciństwa, Na „Odlot bocianów” Chełmońskiego; Wybór wierszy*, Warszawa 1971: *Na portret młodzieńca malowany przez Rafaela, Na wystawie Grotgerowskiej w Warszawie w styczniu 1968. Kryjaki. Ptaki*
- Kuciak Agnieszka [1970], *Z Correggia*, [w:] *Dalekie kraje. Antologia poetów nieistniejących*, Kraków 2005
- Kulikowska Marcelina [1872 – 1910], *Gioconda (Do obrazu Leonarda da Vinci)*, [w:] *Dusze kobiece... Serca kobiece...*, Warszawa 1909
- Kulmowa Joanna [z domu Cichočka, 1928], *Boże umieranie*, Warszawa 1962: *Chagall, Żółty pokój, Fragment, Pogrzeb, W nocy, Święty woźnica, Umarły, Czerwony kogut, Matka, Zielony rabin*
- Kwapisiewicz-Sevens Anna [1957], *Tajemnica Giocondy, Ikonostas*, [w:] *Z księgi dla niepiśmiennych*, prace artystki, Zielona Góra 1991; *Utrillo*, [w:] *Con tristezza*, Zielona Góra 1985; *Nom de Plume (impresja z wystawy „Marc Chagall w Liege”)*, „Pro Libris” 2003, nr 2

- Lebioda Dariusz Tomasz [1958], *hans memling: sąd ostateczny*, [w:] *Łódzka Wiosna Poetów 1984 – 1988*, pod red. S. Jurkowskiego, Warszawa 1989; *23 stycznia, figures, salvadore dali*, „Wiadomości Kulturalne” 1994, nr 14
- Lec Stanisław Jerzy [pierwotnie de Tusch-Letz, 1909 – 1966], *Historia sztuki*, [w:] *Utworki wybrane*, t. 2, wstęp i wybór J. Łukasiewicz, Kraków 1977
- Lechoń Jan [właśc. Leszek Serafinowicz, 1899 – 1956], *Poezje*, oprac. R. Loth, Wrocław 1990: *Jacek Malczewski (Karmazynowy poemat, 1920)*, *Matejko, Chełmoński (Marmur i róża, 1954)*
- Lenartowicz Teofil [1822 – 1893], *Wybór poezji*, Kraków 1876: *Najświętsza Marya Panna Studzienniecka* [„Szkółka dla Dzieci” 1852, z. 7], *Pod obrazem zapatrzonej w morze (Na obraz Sohna „Donna Diana”)* [„Kurier Codzienny” 1903, nr 126]; *Nad morzem. Na widok obrazu w Galeryi Luxemburskiej*, [w:] *Poezje*, t. 1, Poznań 1863; *Poezje. Wydanie pośmiertne. Cz. II. Album Włoskie i wiersze przygodne*, Lwów 1895: *Rafael, Fra Beato Angelico, Michał Anioł, Błogosławieństwo. Na widok fresku Giotta*
- Lisak Agnieszka [1973], *Uliczka do nieba*, Kraków 1998: *Jaskinia Lascaux, Portret Saskii (żony Rembrandta), Kuszenie św. Antoniego – Muzeum Prado; Stary portret, „Pogranicza”* 2001, nr 5; *Malarstwo Rembrandta; Rozmowa Rembrandta z żoną, Starość Rembrandta* [wiersze z rękopisów]
- Liskowacki Artur Daniel [1956], *Peter de Moleyn „Pejzaż rzeczny” 1652*, [w:] *To wszystko*, Szczecin 2006
- Lisowski Krzysztof [1954], *Feng shui dla bezdomnych*, Kraków 2003: *Jan Vermeer van Delft: „Dziewczyna wysyłająca krótką wiadomość tekstową”, Lorenzo Lotto; „Pokoje dla turystów” Edward Hopper (1882 – 1967)*, „Kwartalnik Artystyczny” 2008, nr 1
- Liszkiewicz Henryk [1963], *W sprawie czerni, Kraków 2007: Wypędzenie z raj, Uśmiech Giocondy, Artemida Gentileschi maluje kolejny raz „Judytę i Holoferesa”, Dante Gabriel Rossetti „Zwiastowanie”, Źródło (Rok 1868. Gustaw Courbet maluje Joannę Hifferman przy leśnym źródle), W sprawie czerni. Z listu Vincenta van Gogha do brata; Vincent van Gogh, Samotność. Oglądając „Autoportret z kwiatami” Olgi Boznańskiej*
- Łada-Cybulski Adam [1878 – 1957], *Ingres*, „Museion” 1911, nr 3
- Łapszyński Gustaw August [1942 – 2002], *Spojrzenia*, rysunki Lucyna Krakowska, Zielona Góra 1987: *Zaproszenie na wernisaż, Spojrzenie pierwsze: wchodzenie, Spojrzenie drugie: włókna, Spojrzenie trzecie: poprzez siebie, Spojrzenie czwarte: tęskne, Spojrzenie piąte: inwokacyjne, Spojrzenie szóste: włosy Isadory, Spojrzenie siódme: bechtanie wyobraźni, Spojrzenie ósme: na ręce, Spojrzenie dziewiąte: ludyczne, Spojrzenie dziesiąte: widzę derwisza, Spojrzenie jedenaste: odległe, Spojrzenie dwunaste: sznurowe memento, Spojrzenie trzynaste: próba zakończenia opisu*
- Łączkowski Zdzisław [1927], *Słoneczniki gorejące*, [w:] *Nadzy pod winogradem*, Warszawa 1975
- Łukasiewicz Jacek [1934], *Zabawy zimowe*, Warszawa 1968: *Na obraz Nikifora „Kamienica w Krynicy”, Stanąłem przed Vermeerem..., Oranta – mozaika, Hokusai: 37. Widok Fudzi; Obrazek Makowskiego*, [w:] *Dolina*, Warszawa 1972; *Podróże*, Warszawa 1976: *Deszcz w Neapolu, Duccio w Sienie; „Kresy”* 1990, nr 2/3: *Obrazy z jednego dnia (Epitafium Barbary Polani, Maria Magdalena. Ołtarz Gdański, ok. 1435, Maksymilian Gierymski, Mehoffer. Dziwny ogród, Malczewski w Muzeum Narodowym), Jeszcze muzea w Hamburgu; Mali mistrzowie, Świdnica 1993: Mali mistrzowie, Maria Magdalena (Ołtarz Gdański ok. 1435), Maksymilian Gierymski, Wystawa Witkacego*
- Łuskińska Ewa [1879 – 1942], *Pójdź ze mną w krainę leż....*, „Nasz Kraj” 1906, z. 21

- Majeran Tomasz [1971], *Elegia na dwa głosy*, Wrocław 1994: *Dziewczynka z kwiatami (pędzła Stanisława Wyspiańskiego, 1902 r.)*, *Patrząc*
- Markiewicz Jarosław [1942], *mona liza* (z cyklu *Szkice do poematów o pięknie*), [w:] *Stadion Słoneczny*, Warszawa 1965
- Matywiecki Piotr [1943], *Gielniak*, „Odra” 1994, nr 5; *Gielniak*, [w:] *Aniol z ognia i lodu*, Kraków 1986
- Międzyrzecki Artur [1922 – 1996], *Światło nowej dzielnicy*, Warszawa 1952: *Muzeum. Garnki Picassa, Gobelin* (cykl *Paryż*, 1948 – 1950); *Noc noworoczna*, Warszawa 1953; *Leonardo da Vinci. Fragmenty: Pieczara, Chantilly, Apulia, Jak Leonardo; Siedem obrazów; Weduta*, [w:] *Wygnanie do rymu*, Warszawa 1977
- Miłosz Czesław [1911 – 2004], *Nie więcej*, [w:] *Król Popiel i inne wiersze*, Paryż 1962; *Warsztat grafiki ludowej (El Taller de Grafica Popular)*, [w:] *Światło dzienne*, Paryż 1953; *Ogród Ziemskich Rozkoszy*, [w:] *Nieobjęta ziemia*, Paryż 1984 [Kraków 1988]; *Czaszka*, [w:] *Kontynenty*, Paryż 1987; *Dalsze okolice*, Kraków 1991: *W Yale, cz. III. Turner..., IV. Constable ..., V. Corot ...; To*, Kraków 2000: *O! Gustaw Klimt..., O! Salvator Rosa..., O! Edward Hopper..., Pastele Degasa; Portret z kotem*, „Tygodnik Powszechny” 1985, nr 30
- Miodoński Jan [XIX/XX w.], *Litwa. Utwór poetyczny w 6 pieśniach według obrazów Grotgera napisał Jan Miodoński*, Biała 1900
- Mirski Józef [pierw. Kretz, 1882 – 1943], *Rycerz, śmierć i dyabeł*, „Zdrój” 1917, t. I, nr 4
- Morawski Zdzisław [1926 – 1993], *Obrazek z dziećmi (Z Makowskiego)*, [w:] *Słowa w drewnie i kamieniu*, rzeźby Józef Cyganek, Zielona Góra 1987
- Mystkowski Waldemar [1954], *Autoportret z topielcem*, [w:] *Człono czułości*, rysunki Anna Gapińska-Myszkiewicz, Zielona Góra 1987
- Naruszewicz Adam [1733 – 1796], *Na pokój marmurowy portretami królów polskich z rozkazu J.K. Mości Stanisława Augusta nowo przyozdobiony (1771, Liryków księga trzecia. Oda 1)*, [w:] *Poezye*, Lipsk 1835
- Neumanowa Anna [1854 – 1918], *Poezye*, Kraków 1901: *Dirce chrześcijańska, Lucyper, Jaw-nogrzysznicia*
- Niemcewicz Julian Ursyn [1758 – 1841], *Przy ofiarowaniu Księżnie Czartoryskiej G.Z.P. „Widoku Bielan”*, [w:] *Pisma różne wierszem i prozą*, t. 2, Warszawa 1805; *Przy ofiarowaniu portretów Ks. Czartoryskiej wystawiających sławnych Polaków (1785); Do Ludwika Gutkowskiego w dzień jego imienin, posyłając mu kopiersztych Janusza Radziwiłła*, [w:] *Dzieła*, t. 1, Kraków 1883
- Norwid Cyprian [1821 – 1883], *Pisma wybrane*, oprac. J.W. Gomulicki, Warszawa 1983, t. 1: *Wiersze: *** (Na portret generała Dembińskiego), W pracowni Guyskiego*; t. 2: *Poematy: Quidam, cz. XVIII; *** (Na pomnik grobowy św. Stanisława Kostki), *** (Na „Kazanie Skargi” Jana Matejki), *** (Il Pensieroso)*, [w:] *Pisma wszystkie*, zeb. i oprac. J.W. Gomulicki, t. 1, Warszawa 1971
- Nowosielski Kazimierz [1948], *Posłaniec (Na motywach z Poussina)*, [w:] *Wilga i deszcz*, Gdańsk, 1994; *Pod warstwą ciszy (przed obrazami Hugona Laseckiego)*, *W świetle (przed pejzażami Jana Cybisa)*, „Topos” 1998, nr 5/6; *W spēkaniach (przed obrazami Wiesława Markowskiego)*, [w:] *Ziarno i wiatr*, Pelplin 2003
- Odyniec Aleksander Edward [1804 – 1885], *Świeczniki chrześcijaństwa. Obraz H. Siemiradzkiego, „Kronika Rodzinna” 1878, nr 1 [przedruk „Kłosy” 1878, nr 663]; Listy z podróży*, oprac. M. Dernałowicz, M. Toporowski, t. 1, Warszawa 1961: **** (Kłęcz, wzrok w ziemię schyliła...)* (list do Juliana Korsaka, Wenecja, 18 października 1829 r.), *Hymn do św. Cecylii* (jw., Bolonia, 25 października 1829 r.)

- Okoń Waldemar [1953], *Wiersze północne. Wiersze powstałe w Leningradzie na przełomie 1988 i 1989 r.*, Wrocław 1989: *** Według P.N. Filonowa, *Wiersze północne – Ermitaż* (cz. 3: Według kartonu G. Romano, cz. 4: Według Tycjana), *Dwa wiersze według malarza o pseudonimie Gipper Puper*; *** Według F. Légera, *Po śmierci S. Dali; Stonehenge. Wiersze londyńskie*, Wrocław 2001: *Sir Edward Coley Burne-Jones, Fernand Khnopff, Stanley Spencer*
- Olędzka-Frybesowa Aleksandra [1923], *Okno na wiatr*, Warszawa 1963; „Biały koń” *Gauguina, Dziewczyna z obrazu Vermeera; Trochę więcej być*, Warszawa 1977; *Akt Bonnarda, Georges de la Tour, Archanioł Michał z wagą i mieczem, Fresk z Macedonii; apostołowie na fresku w Zemen*, [w:] *Akty strzeliste Jonasza*, Kraków 1982; *Giorgione: jeszcze nie burza*, [w:] *Inna Europa*, Ossa, 2005
- Opolski Krystyn [XIX/XX w.], *Tłumaczenia Grottgera*, „Nasz Kraj” 1906, z. 21
- Oppman Artur [pseudonim Or-Ot, 1867 – 1931], *Legenda o świętym Jerzym*, „Tygodnik Ilustrowany” 1901, nr 5; *Dola i niedola żołnierza polskiego. Na pikiecie*, „Biesiada Literacka” 1907, nr 6; *Romans ulana napoleońskiego. W boju z Prusakami*, „Biesiada Literacka” 1909, nr 7
- Ordon Władysław [właśc. Władysław Szanser, ok. 1847 – 1914], *Madonna (Improwizacja)*, [w:] *Poezye*, Kraków 1869; *Tytusowi Maleszewskiemu. Pod portretem brunetki jego pędzla*, „Tygodnik Wielkopolski” 1871, nr 29; *Epilog do „Lituaniki” Grottgera...*, „Strzecha” 1871, nr 12
- Ostromięcki Bogdan [1911 – 1979], *Wybór wierszy*, Warszawa 1972: *Gauguin – „Przebudzenie wiosny” (Ptaki u słonych źródeł, 1965), Rembrandt (Znak planety, 1968)*
- Ostrowska Bronisława [1881 – 1928], *Niedziela*, [w:] *Z raptularza 1910 – 1917*, Charków 1917
- Ostrowski Zdzisław [1933], *Paul Klee*, „Współczesność” 1961, nr 19
- Oszajca Waclaw [1947], *Reszta większa od całości. Wiersze 1974 – 2003*, wybór i oprac. B. Wróblewski, Warszawa 2003: *Syn marnotrawny – Rembrandt, Maria Magdalena – Antonio Canova, Golgota – szkic Mikołaja Gaya, Madonna z Dzieciątkiem – Antonio da Firenze, Abraham ofiarowuje Izaaka – Rembrandt, fragment Sądu Ostatecznego Memlinga (Z głębi cienia, 1981); Dwaj z obrazu Delacroix, Mona Lisa, La Cène – Salvador Dali (Zebrane po drodze, 1998); Crayer – Mężczyństwo świętej Katarzyny, Jaques Stella – Śmierć świętego Józefa, Jean-Jacques Lagrenée – Jan Chrzciciel naucza (Z nowych wierszy)*
- Ozga-Michalski Józef [1919 – 2002], *Wystawa w Pałacu Dożów*, [w:] *Poezje wybrane*, Warszawa 1974
- Pałasz Alojzy [1941 – 2004], „Dwaj Żydzi” *Picassa*, *Miesięcznik Literacki*” 1983, nr 5
- Pasierb Janusz Stanisław [1929 – 1993], *Kategoria przestrzeni*, Warszawa 1978: 16 utworów, m.in. *W Prado, „Mojżesz” Chagalla, Minotaur. Na śmierć Picassa; Zdejmowanie pieczęci*, Warszawa 1982: *spotkanie, portret z Fajum, Bitwa, Gioconda, Natchnienie poety, Wiosna albo Raj Ziemi, Warsztat cieśli Józefa, wśród kwiatów, Lekcja średniowiecza; Czarna skrzynka*, Warszawa 1985: *Magdalena, noli me tangere, Judyta ze służącą, Vermeer, Rembrandt; Wnętrze dłoni*, Łódź 1988: *Bellini: „Pogrzeb Chrystusa”, Sykstyjna, Caravaggio na Malcie; Koziorożec*, Warszawa 1988: *poznanie, Sąd Ostateczny w kaplicy Świętego Sylwestra; Doświadczanie Ziemi*, Kraków 1989: *dwanaście słońc, Benjamin, Rysunek Leonarda; Puste Łąki*, Warszawa 1993: *La Muta; Ten i tamten brzeg*, Pelplin 2001: „*Nimfea*” *Moneta; Butelka ledejska*, Pelplin 2003: *velden met blauwe lucht, Wizja, Pigmalion*, *** (błysk na samym dniu)
- Pawlikowska-Jasnorzewska Maria [z domu Kossak, 1891 – 1945], *Czarny portret*, [w:] *Poezje*, t. 1, Warszawa 1958

- Piekło Jan [1952], *Judyta Johanna Lissa* (Londyn 1990), *Trawa van Gogha w National Gallery w Londynie, Patrząc na „Wodne lilie” Moneta* (Londyn 1988), „Rzeczpospolita Kulturalna” 2008, nr 2
- Pieńkowski Stanisław [1875? – 1944], „Fontanna”. *Do szkicu Stanisława Wyspiańskiego, „Życie”* 1897, nr 3
- Pietryk Edmund [1938], *Rekwizyty*, Poznań 1998: *Ziemia malarza Jerzego Dudy Gracza*, *** (*Ten święty cap Jerzy Panek...*); *Z fresku z kościoła cystersów w Łądzie*, [w:] *Życie po ciszy*, Poznań 1999; *Mosina*, [w:] *Archiwum rodzinne*, Poznań 2000; *Sen Andy Warhola*, [w:] *Cienie*, Poznań 2003; *Pamięci Jerzego Dudy Gracza*, [w:] *Kamienie Zodiaku*, Poznań 2006
- Pietrzycki Jan [1880 – 1944], *Fontanna*, [w:] *Poezje I*, Warszawa 1901; *O bogu marmurowym*, Kraków 1921: *W Santa Formosa (Przed obrazem Jakóba Palmy)*, *Beatrix Cenci (W Galerii Barberinich)*, *W starej Pizie nad Arnem (Przed freskiem Loren-zettiego)*; *Włoskie Madonny*, Kraków 1928: *Madonna między drzewkami*, *Madonna pośród cytryn i pomarańcz*, *Madonetta z Udine*, *Madonna Fra Angelica*, *Mozaiki Ravenny*
- Pilecki Antoni [1853 – 1921], *Przed Madonną Tycjana*, „*Bluszcz*” 1894, nr 13
- Piotrowicz Wojciech [1940], *Przed obrazem Ferdynanda Ruszczyca*, [w:] *Współczesna poezja polska Wileńszczyzny*, wybór i oprac. J. Kajtoch i K. Woźniakowski, Warszawa 1986
- Plug Adam [właśc. Antoni Pietkiewicz, 1823 – 1903], *Pokój temu domowi*, „*Kłosy*” 1889, nr 1278
- Pogonowska Anna [1922 – 2005], *Kręgi*, Warszawa 1958: *Krucjata dziecięca. Obraz Wojtkiewicza*, *El Greco*, *Vincent van Gogh*, *Anna Samotrzec. Obraz Leonarda da Vinci* (z cyklu *Barwy i bryły*); *Poezje wybrane*, Warszawa 1977: *Matka Bolesna nad zwłokami Syna; Zaprzęg*, Warszawa 1978: *Człowiek Leonarda da Vinci*, *Adoracja Magów. Obraz Leonarda*, *Rembrandt*, *Wolność Rejtana*; *Wiersze nowe*, Łódź 1980: *Jesień z obrazem Częstochowskiej*, *Po stworzeniu człowieka*; *Arras*, [w:] *Albo i albo*, Warszawa 1985
- Pol Wincenty [1807 – 1872], *Szajne – Katarynka*, [w:] *Pieśni Janusza*, t. 2 (1833 – 1835), Lwów 1863
- Polewka Cezar [właśc. Władysław Kulczycki, 1834 – 1895], *Pompeja (urywek z większej całości)*, „*Kłosy*” 1885, nr 1033
- Pollakówna Joanna [1939 – 2002], „*Pietà*” *Tycjana*, [w:] *Skąpa jasność*, Warszawa 1999; *Ogarnąłeś mnie chłodem*, Warszawa 2003: *Przerwany koncert. Obraz Tycjana z Galerii Pittich we Florencji*, *Pietà Belliniego*.
- Poraska Maria [pseudonim Alita, XIX/XX w.], *Helvetia*, Kraków 1912: *Böcklin. Śpiący faun*, *Odyseusz i Kalipso*, *Dżuma*, *Walka centaurów*, *Gaj święty*; *Bracht. Kraina zapomnienia*; *Jutrzenka*, *Tęsknota*, *Rybak*, *Nad Nilem*, *Na wyspie*, *Wędrowiec*
- Potocki Leon [pseudonim Bonawentura z Kochanowa, 1799 – 1864], *Smętarz. Obraz Ruisdala znajdujący się w Galerii Drezdeńskiej*, „*Biblioteka Warszawska*” 1841, t. I
- Poznański Michał Marian [Boża Wola, ok. 1876 – poł. XX w.], *Przed „Szałem” Podkowińskiego*, [w:] *Gołębie (Triolety. Akordy)*, Warszawa 1923 [pierwodruk „*Sfinks*” 1908, z. 5]
- Prusinowski Jan [1818 – 1892], *Pod szkicem Orłowskiego. Wódz polski*, „*Tygodnik Ilustrowany*” 1860, nr 80
- Przyboś Julian [1901 – 1970], *Zaokienny neon (Pióro z ognia, 1938)*, [w:] *Poezje zebrane*, Warszawa 1959; *Utwory poetyckie*, Warszawa 1975: *Annunziatione*, *Jaremianka*, *Drzeworyt*
- Przyłuski Bronisław [1905 – 1980], *Strofy o malarstwie*, Toruń 2000: 15 pieśni, m.in. *Pieśń XV poświęcona obrazom Rouaulta*

- Puzynina Gabriela [z domu Günter, 1815 – 1869], *Niewiasty święte u grobu Chrystusa. Do obrazu Simlera*, „Bluszcz” 1866, nr 55; *Na widok portretów Brandta i Gryglewskiego*, „Tygodnik Ilustrowany” 1868, nr 52
- Rabska Zuzanna [1888 – 1960], *W płonącym lesie*, Warszawa – Kraków, 1918: *Madonna Immaculata (Medaljon Łukasza della Robbia)*, *Litania do Matki Boskiej (Obraz Metsys’a)*, *Wniebowzięcie (Obraz Tomasza di Christoforo Fino)*, *Łza Madonny (Obraz Memlinga w szpitalu św. Jana w Bruges)*, *Kazanie św. Franciszka do ptaków*; *Ewa kuszona (Watts)*, *Salome (Moreau)*, *Infantka (Velasquez)*, *Taniec śmierci (Holbein)*, *Vita somnium breve (Boecklin)*; *Bóg Ojciec (Witraz Wyspiańskiego w Kościele O.O. Franciszkanów w Krakowie)*
- Radziwiłł Michał [1853 – 1903], *Po mlecznej drodze. Z cyklu Stachiewicza*, „Tygodnik Ilustrowany” 1894, nr 252
- Rej Mikołaj [1505 – 1569], *Żwierzyńiec, w którym rozmaitych stanów ludzi, żwirząt i ptaków kształty, przypadki i obyczaje są właśnie wypisane. A zwłaszcza ku czasom dzisiejszym naszym niejako przypadające. Na rok od narodzenia Pańskiego 1562*, [w:] *Wybór pism*, oprac. J. Śląski, Warszawa 1975
- Rembowski Jan [1879 – 1923], *Niewolnik*, *** (*Na tronie, zdobnym w dziwne potwory i smoki...*), *** (*Z portretu patrzy na mnie matki mej twarz droga...*), [w:] *Kociatkiewiczówna Maria, Jan Rembowski. Wiersze. Z papierów pośmiertnych*, „Przegląd Warszawski” 1923, nr 23
- Rosiak Mariusz [1958], *Wenus Trotuaru. Próba poematu przed obrazem Jeana Dubuffeta*, Poznań 1995
- Różewicz Tadeusz [1921], *Poezja*, t. 1 – 2, Kraków 1988: *Z muzeum notatki. „Szał” (Uśmiechy, 1945 – 1956)*, *Syn marnotrawny (z obrazu Hieronima Boscha) (Srebrny kłos, 1954 – 1955)*, *Kopytka (Poemat otwarty, 1957)*, *Bob (Rozmowa z księciem, 1960)*, *Korzenie (Zielona róża, 1961)*, *Mija mnie, O tej samej porze, W róży, Opowiadanie dydaktyczne. Cz. V. Prawa i obowiązki (Nic w płaszczu Prospera, 1963)*, *Frans Hals (Twarz trzecia 1968)*, *** (*Rawennę dziś widziałem*), *Witolda Wojtkiewiczza sąd ostateczny, Róża, Widziałem cudowne monstrum (Regio, 1969)*; *Barbara Gawdzik-Brzozowska*, [w:] *Przygotowanie do wieczoru autorskiego*, Warszawa 1977; *Francis Bacon czyli Diego Velázquez na fotelu dentystycznym*, [w:] *zawsze fragment*, Wrocław 1996; *Narcisz (Tarcza z pajęczyny, tom Przerwany egzamin)*, [w:] *Proza*, t. 1, oprac. J. Stolarczyk, Wrocław 2003; *Odaliska Ingres’a*, „Kwartalnik Artystyczny” 2008, nr 2
- Ruciński Zbigniew [1935 – 1993], *Rembrandt*, [w:] *Minuta milczenia*, Warszawa 1979; *Śnieżne lichtarze*, Warszawa 1976: *Cézanne, Gioconda* [pierwodruk „Poezja” 1974, nr 5], *Maja naga, Maja ubrana*
- Rydel Lucjan [1870 – 1918], *Przystąpienie*, [w:] *Poezje*, Warszawa 1901; *Zatruta studnia*, [w:] *Jacek Malczewski*, [album pod tym samym tytułem], Kraków 1907; [31 ekfraz poetyckich], [w:] *Jacek Malczewski, Dzieła*, z przedmową St. Witkiewicza, seria I – X, Kraków 1907 – 1910
- Rymkiewicz Jarosław Marek [1935], *Bonjour M. Gauguin*, [w:] *Anatomia*, Warszawa 1970; *Moje dzieło pośmiertne*, Kraków 1993: *Dla Artura Nachta Samborskiego*, *Jak kobiety Maneta*; *Lustro Bonarda*, [w:] *Znak niejasny, baśń półżywa*, Warszawa 1999
- Sarbiewski Maciej Kazimierz [1595 – 1640], *Epigrammatum liber. Księga epigramatów*, wydały i przełożyły M. Piskała i D. Sutkowska, Warszawa 2003: *Imago Beati Stanislai Koskae Romana, De Angelo Beato Aloysio asante (Lyricorum libri IV, 1634)*; *Na obraz rzymski S. Stanisława Kostki*, [w:] *Poezje. Dział I. Pienia liryczne*, przeł. W. Syrokomla, Wilno 1851

- Senajko Krzysztof [1953], *Płonąca żyrafa Salvadora Dali*, „Życie Literackie” 1977, nr 42
- Senski Roman [1953], *Wernisaż z dmuchawcami*, Poznań 1998: *Gielniak, Pan Tadzio, Martwa natura Matisse’a, Mała pasja Dürera, Wojtkiewicz, Weekend z Arnolfinim, Cybis, Z szuflady, Potworowski, Bereźnicki – tryptyk kuchenny, Pollock* [pierwodruk: *Wojtkiewicz, Cybis, Holenderskie wnętrze Miro*, „Tytuł” 1993, nr 4]
- Sito Jerzy Stanisław [1934], *Rubens nawiedza kobiety*, [w:] *Zdjęcie z koła*, Warszawa 1960; *Ucieczka do Egiptu*, Warszawa 1964: *Marginesy Mondriana, Okręt błaznów*
- Słobodnik Włodzimierz [1900 – 1991], *Zjadacze kartofli. Do obrazu van Gogha*, [w:] *Listy z Paryża*, Warszawa 1964; *Wybór wierszy*, Warszawa 1971: *Metamorfozy, Fornarina, Czerwone ryby; Barwobranie*, Łódź 1973: *Goya, Vermeer*
- Słonimski Antoni [1895 – 1976], *Poezje zebrane*, oprac. A. Kowalczykowa, Warszawa 1970: *Leonardo, Michał Anioł, Botticelli, Rafael* (*Sonetu*, 1918)
- Sobczak Marek K. [1963], *Portret szlachcica S.K.S.P. poł. XVII w., Vincent, Milczenie Andrieja Rublowa*, „Wiadomości Kulturalne” 1995, nr 35
- Sobecki Wojciech [1960], *Renoir*, „Wiadomości Kulturalne” 1997, nr 39; *Makijaże i maski*, Kielce 2002: *Delacroix, Van Gogh; Tatuaż w kolorze blue*, Warszawa 2007: *Sophie od dziewiczego lasu, Fenomen „Słoneczników” Van Gogha, Tytjan – próba udomowienia*
- Sobkowiak Czesław [1950], *Pokażę się tobie*, rys. Danuta Waberska, fot. kolorowe M. Woźniak, Zielona Góra 1984: *Znak, Napisy, *** (W tych obrazach milczenie umarłych...), *** (Pod luną nieba pod tęczę żelaza...), *** (Jadą do nieznanych stacji...); Czyli nagość. Na kanwie obrazów Andrzeja Gordona*, [w:] *Rozmowa z Rimbaudem*, rysunki Agnieszka Graczev, Zielona Góra 2002
- Sojka Tadeusz [1936], *Okna w niebo*, rysunki Hilary Gwizdała, Zielona Góra 1987: *Hilaremu Gwizdale zamiast życzeń, Pejzaż, Pracownia, Winnica, Kalejdoskop, Próba recenzji*
- Sowiński Leonard [1831 – 1887], *Poezje*, t. 2, Poznań 1875: *Madonny Rafaelowe (Dziewica, Matka, Przed Madonną Sykstyńską), Przed obrazami Fra-Angelico di Fiesole; Przed Madonną Rafaelową*, „Tygodnik Ilustrowany” 1867, nr 404; *Wojna*, [w:] *Zbiór poetów polskich XIX wieku*, oprac. P. Hertz, t. 3, Warszawa 1962
- Staff Leopold [1878 – 1957], *Wenus (Martwa pogoda, 1946)*, [w:] *Poezje zebrane*, t. 2, Warszawa 1967; *Witraże franciszkańskie. W rocznicę śmierci ich twórcy*, „Przegląd Warszawski” 1921, nr 2
- Stanisławska Wanda Aleksandra [1875 – 1966], *Szare kartki. Poezje*, Kraków 1907: *Morderca i furye (Do obrazu Boecklina), Kainowe plemię („Kain” Cormona), Szal (Przed obrazem Podkowińskiego), Z życia artysty: O zmierzchu, Przyszła!..., Szczęście, Przekucie, Śmierć (Do cyklu obrazów Balestrieri’ego: „Le crépuscule”, „Le baiser”, „Clez l’artiste”, „Beethoven”, „La mort”)*
- Stern Anatol [1899 – 1968], *Wiersze zebrane*, oprac. A.K. Waśkiewicz, Kraków 1985, t. 1: *Kraj (Angielski cham, 1924), Kazimierz*, cz. 2: *Wieczór (Bieg do bieguna, 1927)*, t. 2: *Narodziny Wenus (Z motyką na słońce, 1967), Portret Malewicza (Alarm nocny, 1970)*
- Styczeń Janusz [1939], *Widzialne ciała marzeń*, [w:] *Widzialne światła tajemnicy*, Warszawa 1982; *Rozkosz gotycka*, Wrocław 1980: *Wyznania zamglonego konia (opis obrazu Eugeniusza Gepperta), Za obrazem realnym jest obraz przezroczysty*
- Szura Romuald [1931], *Sosnowe klawisze*, Zielona Góra 1988: *Rapsodia, Vivaldi, Podróż*
- Szwed Leon [1918 – 2003], *Ogród spadających masek*, Wrocław 1960: *Prawo Picassa, W oczach pana Chagalla; Leonardo da Vinci*, [w:] *Horyzonty barbarzyńskie*, Warszawa 1965; *Polowanie. Według obrazu Picassa*, [w:] *Głosy ze źródła*, Wrocław 1973

- Szylkin Henryk [1928], *Galeria niepokoju*, Zielona Góra 1983: XIII utworów poświęconych obrazom Józefa Burlewicza
- Szyma Tadeusz [1942], *Więcej wierszy nie pamiętam. Poetyckie rozrachunki sumienia z wielu lat*, Tarnów 1991: *Stary król. Z obrazu Rouaulta, Dzieci z obrazów T. Makowskiego*
- Szymańska Adriana [1943], *Paul Klee: „Mystisches Stadtbild”*, [w:] *Lato 1999*, Warszawa 2000; *in terra*, Kraków 2003: *Którykolwiek aksamitny pejzaż Jana Breughla, Ryszard Gancarz: „Kwitający sad”, Ryszard Gancarz: „Nad Wisłą”*
- Szymański Wiesław [1953], *Wiersze*, Białystok 2003: *Icones Barbarae, Przed obrazem Leonarda w Ermitażu, W galerii na Newskim Prospekcie (Podróż na Wschód)*
- Szyborska Wisława [1923], *Malowidło w Pałacu Zimowym*, [w:] *Pytania zadawane sobie*, Kraków 1954; *Dwie mały Bruegla*, [w:] *Wołanie do Yeti*, Kraków 1957; *Kobiety Rubensa*, [w:] *Sól*, Warszawa 1962; *Mozaika bizantyjska, Pejzaż*, [w:] *Sto pociech*, Warszawa 1967; *Miniatura średniowieczna*, [w:] *Wielka liczba*, Warszawa 1976; *Ludzie na moście*, [w:] [tom pod tym samym tytułem], Warszawa 1986
- Śliwiak Tadeusz [1928 – 1994], *Zielony skrzypek. Wolny przekład z Chagalla (Żywica, 1964)*, [w:] *Wiersze wybrane*, Warszawa 1975; *Muzeum Cluny, „Życie Literackie” 1977, nr 29*
- Tatarkiewicz Władysław [1886 – 1980], *** (*Podwórzec zamku pustego...*), [w:] *Napoleon Rouba, Nasi artyści. Ferdynand Ruszczyk, „Życie Ilustrowane” (dodatek do „Kuriera Litewskiego”) 1909, nr 15*
- Tetmajer Kazimierz Przerwa [1865 – 1940], *Zmartwychwstał!*, „Świat” 1892, nr 9 [przedruk *Widzenie Marii Magdaleny*, „Tygodnik Ilustrowany” 1893, nr 171]; *Poezje*, t. 1 – 4, Warszawa 1924; *Danae Tycjana, Leda, Narodziny Afrodyty, Narodziny wiosny (Poezje. Seria II, 1894); W Kaplicy Sykstyńskiej (Poezje. Seria III, 1898); Wyspa umarłych (Ilustracja do „Die Toteninsel” Böcklina) (Poezje. Seria IV, 1901)*
- Truskowska Teresa [1925 – 1992], *Cézanne*, [w:] *Strumień światła*, Kraków 1965; *Amfiteatr wyobraźni*, Kraków 1977; *Chirico, Salvador Dali* [także „Życie Literackie” 1977, nr 8], *Sala wystawowa; Leonardo*, [w:] *Ornitologia kosmiczna*, Kraków 1988
- Warszawski Mieczysław J. [1950], *Odwieczne*, grafiki Andrzeja Gordona, Zielona Góra 1986: *Dwa ciała, Ukrzyżowanie, Światło wyobrażone*
- Wat Aleksander [właśc. Aleksander Chwat, 1900 – 1967], *Wiersze zebrane*, oprac. A. Micińska, J. Zieliński, Kraków 1992: *Przed Breughelem Starszym, Przed weimarskim autoportretem Dürera, Przed Bonnardem, Na wystawie Odilon Redona, W Rzymie (Wiersze, 1957), Skóra i śmierć (Ciemne świecیدło, Paryż 1968)*
- Wędrychowski Bolesław Roman [XIX/XX w.], *Wojna. Litwania. Według obrazów Grottgera skreślił Kordyan*, Tarnów 1906
- Węgliński Leon [XIX w.], *Słowa do 11 obrazów Artura Grottgera z serii „Na padole płaczu”*, [w:] *Pienia Godziemby. Echo z ziemi lez i krwi i paralela historyczna*, Kraków 1885
- Wieczorek Milena [1960], *Tytus, syn Rembrandta*, Gdańsk 1987: *Ważąca perły I, Tytus, syn Rembrandta, Czytający, Dziewczyna z perłą, Koronczarka, Olej na płótnie, Gitarzystka, Ważąca perły II, Klawiatura*
- Wierzyński Kazimierz [pierwotnie Wirstlein, 1894 – 1969], *Wybór poezji*, oprac. K. Dybciak, Wrocław 1991: *Toledo, Rafał Malczewski (Gorzki urodzaj, 1933), El Greco (Róża wiatrów, 1942), Van Gogh, Cézanne* [pierwodruk „Wiadomości Literackie” 1938, nr 37], *Malarstwo, Michał Anioł (Korzec maku, 1951), Kobiety które tkają (Siedem podków, 1954), Rysunek Leonor Fini (Kufier na plecach, 1964), Rozmyślenia o Piero della Francesca, Caravaggio, Andrea Mantegna: Cristo morto (Sen mara, 1969)*

- Winczakiewicz Jan [1921], *Z Chagalla* [pierwodruk „Wiadomości” 1954], [w:] *Izrael w poezji polskiej*, Paryż 1958; *El Greco*, [w:] *Czarne wino*, Londyn 1964
- Wisła Piotr [1958], *Ermitaż – Madonna Benois*, [w:] *Łódzka wiosna poetów*, Warszawa 1978
- Wojciechowski Jerzy [1957], *Kruchy rozejm*, Wrocław 1997; *Malowidła z Lascaux, Vincent*
- Wolska Maryla [1873 – 1930], *Dzbanek malin*, Medyka 1929; *Beata Beatrix. Obraz D.G. Rossetiego, Sześć wierszy. Przed Stefana Witwickiego młodzieńczym portretem składam; Brat Albert; Fra Angelico*, „Tygodnik Ilustrowany” 1899, nr 8
- Wolski Waclaw [ok. 1867 – 1928], *Z rysunków Williama Blake’a: Kobieta – Łabędź; Szkielet – Sfinks*, [w:] *Powieść tajemna. Poezje. Seria II*, Kraków 1908 [pierwodruk „Ateneum” 1904, t. II]; *Szał (Przed obrazem Wł. Podkowińskiego)*, *Mglisty wieczór. Leonowi Kaufmanowi, Orka*, [w:] *Nieznany. Poezje. Seria I*, Warszawa 1902
- Woronicz Jan Paweł [1757 – 1829], *Wiersz na pokoje nowe w Zamku Królewskim obrazami sławniejszych czynów polskich portretami i biustami znakomitszych Polaków ozdobione* (1783), [w:] *Dzieła poetyczne wierszem i prozą*, t. 1, Lipsk 1853
- Wróblewski Henryk Hugo [1850 – 1915], *Lituanika Artura Grottgera ilustrowana wierszem...*, „Strzecha” 1871, nry 8, 9, 10
- Wróżyński Henryk [1956], *Psalm. Z Bruegla*, [w:] *Łódzka wiosna poetów*, Warszawa 1978
- Wyczółkowska Irena [1941], *Tych dwoje z japońskiej ryciny*, [w:] *Gwar utajony*, Wrocław 1996; *** (*Nad uśpioną zielone starania paproci...*), [w:] *Ptaszysko*, Opole 1991
- Zagajewski Adam [1945], *Jechać do Lwowa*, Londyn 1983; *Widok Delft, Rembrandt: Medytujący filozof; Morandi*, [w:] *Plótno*, Paryż 1990; *Ziemia ognista*, Poznań 1994; *Dziewczynka Vermeera, Degas: Pracownia kapelusznicza; Georges Seurat: „Fabryka” (rysunek w Menil Gallery, Houston)*, [w:] *Pragnienie*, Kraków 1999
- Zagórski Jerzy [1907 – 1984], *Dwa wizerunki*, „Tygodnik Powszechny” 1947, nr 12; *Z obrazów Memlinga* „Nowa Kultura” 1957, nr 11; *Królestwo ryb. Poemat. Fragment* (1967), [w:] *Wybór wierszy*, Warszawa 1977
- Zalewski Władysław [1877 – pocz. XX w.], *Ku gwiazdom. Poezji Seria III*, Warszawa 1910; *Wyślanki niebieskie, Jakób i Rachel, Muza, Złoty mrok, Przebudzenie, Źródło miłości, Ogród anielski, Pieśń wędrowna, U wiecznej przystani, Pani wśród róż, Ołtarz ofiarny* [pierwodruk *Akwarele. Do obrazów Antoniego Gawińskiego. Jakób i Rachel, Źródło miłości*, „Tygodnik Ilustrowany” 1908, nr 30]
- Zawistowska Kazimiera [1870 – 1902], *Poezje*, Warszawa Kraków 1923; *Królowe z gobelinów, Panagia* [inna wersja „Chimera” 1902, t. 5]
- Zeitheim Jadwiga [pseudonim Jaskółka, zm. po 1890], *Powrót z Golgoty. Do obrazu Franciszka Krudowskiego*, „Kłosy” 1880, nr 805
- Żukowski Tadeusz [1955], *Pieczeń świetlista*, Biblioteka Telgte, 2005; *Podróż włoska z Quentinem Massysem („Madonna z Dzieciątkiem i barankiem”, ok. 1520)*, „Luwr w nocy” (*Aleksander Gierymski, 1892*), „Widok dachów” *Gustave’a Caillebotte’a*